

ZPRAVODAJ ŠRÁMKOVY SOBOTKY

ROČNÍK XLV

4

ČERVENEC - SRPEN 2008

CENA 12 Kč

HUMPRECHT NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKOU

Letošní turistická sezona je v plném proudu, zámek Humprecht praská ve švech, protože deštivé léto památkám přeje. Od dubna zámek navštívilo 19 195 osob. To není konečné číslo, protože Humprecht zůstane veřejnosti přístupný do konce října. Návštěvnost se osazenstvo zámku snaží zvýšit i pořádáním kulturních akcí, koncertů, konáním svatebních obřadů atd.

V letošním roce se Humprecht dostal mezi Národní kulturní památky, což mu dodalo na prestiži. Výhodou zařazení je hlavně možnost čerpání státních grantů a peněžních dotací, které zámek jako každá památka potřebuje. Město již zažádalo o grant týkající se opravy ochozu, opravy fasád a rekonstrukce zámecké hájovny, kde přebývají v letní sezoně průvodci a kde by mělo časem vzniknout několik prostorů depozitárního a administrativního charakteru. Zámek také zoufale potřebuje nové toalety pro návštěvníky, i to je v současné době aktuální problém, který by pomohla státní dotace vyřešit. Statut Národní kulturní památky má i jakýsi ochranný charakter. Ačkoliv je Humprecht v současné době Národní kulturní památkou, stále zůstává v péči

města Sobotka. Vymění se jen památkový dozor. Průvodní Jičín vystřídá pracoviště z Hradce Králové a odborník z Národního památkového ústavu v Praze. Stát si

titulem „Národní kulturní památka“ chrání svoje historické dědictví před rozprodejem soukromým osobám nebo organizacím, které se pak o objekt nestarají a odsoudí ho k zániku nebo ho využívají naprosto nevhodným způsobem – i proto je hlavním pozitivem titulu NKP předkupní právo státu.

Vedení Humprechtu věří, že zámek si zařazením mezi další Národní kulturní památky pomůže nejen k financím, ale také větší reklamě a vyšší návštěvnosti. V současné době ve spolupráci se Střediskem městské kultury Sobotka připravuje velké poutače k hlavní silnici, malé cedule, které mají směřovat návštěvníky k zámku a ulehčit jim tak orientaci po městě. Byly osazeny v průběhu května. Interiéry zámku byly doplněny o nové exponáty a také o dveře do přízemí, které zámku navracejí nejen

původní vzhled, ale současně pomáhají v zabezpečení expozice. V hlavní sezoně je zámek návštěvníkům přístupný od úterý do neděle.

Za pracovníky zámku Jiří Holub, kastelán

KULTURNÍ AKCE V SOBOTCE :

- 22. 08. sál spořitelny a náměstí - OSLAVY 510. VÝROČÍ POVÝŠENÍ SOBOTKY NA MĚSTO
- 22. 08. sál spořitelny - 12. SJEZD RODÁKŮ A PŘÁTEL MĚSTA
- 22. 08. náměstí - 4. FESTIVAL VIDEOFILMŮ - promítání dokumentárních filmů
- 23. 08. městský park - 9. FESTIVAL ŘEMESEL - tradiční přehlídka uměleckých řemesel
- 23. 08. náměstí - 20. POSVÍCENSKÝ JARMARK - jubilejní sobotecké slavnosti
- 23. 08. sál spořitelny - 3. SETKÁNÍ SOBOTKOVÝCH
- 12. 09. sál sokolovny - ČTYŘI POKOJE DO ZAHRADY - divadelní komedie s detektivní zápletkou
(hrají: J. Brejchová, P. Filipovská, J. Kačer, D. Morávková, J. Ptáčník a další)

RADNICE INFORMUJE

Prázdninové, **14. veřejné zasedání Zastupitelstva města Sobotky**, se dne 17. července 2008 konalo za účasti devíti zastupitelů a čtyř občanů na tradičním místě – ve velkém sále spořitelny.

V úvodu jednání zastupitelé schválili **rozpočtové opatření číslo 2 / 2008**. Schválený rozpočet města je v příjmové a výdajové části upraven na částku 48 169 070 Kč v důsledku poskytnutých a převedených dotací, například od Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Mezi nimi byla například dotace na festival „Šrámkova Sobotka“ či pravidelná státní podpora určená provozu místních knihoven.

Zastupitelé vzali na vědomí Závěrečný účet DSO „Mikroregion Český ráj“ za rok 2007. Předmětný dokument byl od 19. 5. 2008 do 19. 6. 2008 vyvěšen na úřední desce. V roce 2007 činily příjmy 1 818 979, 57 Kč, výdaje 1 913 152, 18 Kč a stav účtu k 31. 12. 2007 činí 386 935, 78 Kč.

V bodu programu „Majetkové záležitosti a smlouvy města“ kromě jiného schválilo zastupitelstvo přijetí účelové, neinvestiční dotace z rozpočtu Královéhradeckého kraje ve výši 153 000 Kč na zajištění financování akce „DPS“ v rámci Programu obnovy venkova v roce 2008.

Zastupitelstvo schválilo na svém veřejném zasedání dne 22. 1. 2008 záměr města odprodat pozemky v lokalitě „Krásný plac“ v Sobotce za účelem výstavby bytových domů. Záměr města byl ve dnech 1. – 19. 2. 2008 řádně vyvěšen na úřední desce MěÚ. S ohledem na to, že zastupitelstvo neschválilo žádné bližší podmínky prodeje, byl záměr vyhlášen tak jako obvykle s tím, že prodejní cena bude vycházet z odhadní ceny pozemků + nákladů spojených s vlastním prodejem. Zájem dosud projeví čtyři uchazeči. Rada města na svém jednání dne 1. 7. 2008 byla seznámena s vývojem záměru a vzala na vědomí upravený návrh podmínek prodeje. Stávající uchazeči jimi budou obesláni přímo, noví se s přesným zněním podmínek mohou seznámit na internetových stránkách MěÚ. V dané lokalitě by měly být postaveny domy s cca 30 byty. Zájemci o koupi pozemků budou smluvně zavázáni nejen k výstavbě bytových jednotek, ale rovněž k realizaci inženýrských sítí včetně příjezdových komunikací, které by následně měly být převedeny do užívání města. Snahou města je výstavbu nových bytů maximálně urychlit, proto je datum předkládání nabídek stanoveno do 31. 10. 2008.

Opakovaně diskutovaným problémem je tzv. Sběrný dvůr pod Humprechtem. Jde o místo, kam mohou občané například odkládat tzv. nebezpečný odpad v podobě domácích spotřebičů, které dosloužily. Je zde uložen i materiál potřebný k běžným opravám a úpravám v rámci města. Diskutabilní je samozřejmě samotné umístění sběrného dvora v lokalitě pod Humprechtem, kudy procházejí návštěvníci zámku. Jiným vhodným místem pro daný účel však město nedisponuje. Je třeba respektovat i požadavky na dostupnost. Problémem v podstatě není zvolená lokalita, ale problémy spojené se samotným užíváním: tedy pořádkem a určitým řádem. Město usiluje o to, aby zde byla zřízena kancelář

se stálým pracovníkem, který bude dbát o udržování pořádku. Byla zadána zpracování studie, která by komplexně řešila celou problematiku. Nejde o výstavbu nějakých nových objektů. Mohlo by jít jen o zřízení určitých přístřešků pro sběrné kontejnery, zavedení systému do běžného provozu sběrného dvora, zvážení možnosti zakrytí pohledu dovnitř objektu atd. Daná lokalita navíc spadá do oblasti, v níž se jakékoliv zásahy musejí konzultovat s památkáři.

V informacích vzali zastupitelé na vědomí zejména dvě vysoce aktuální. První je realizace II. etapy výstavby kanalizace. Jedná se o úsek Mladoboleslavská ulice až náměstí. Práce pokračují v souladu s upraveným harmonogramem (firma zahájila výstavbu se zpožděním) a měly by být skončeny včetně domovních přípojek do podzimu. Následná plynofikace úseku musí, bohužel, probíhat odděleně. Důvodem je nekompromisní požadavek Vodohospodářské a obchodní společnosti Jičín, která z bezpečnostních důvodů žádá samostatnou výstavbu kanalizace.

Druhou aktuální informací je oprava důležitých komunikací v bezprostřední blízkosti města. Nový povrch například dostává hlavní tah od Jičína. Objížďka povede Špálovou ulicí přes Osek zpět na hlavní tah ve směru do Mladé Boleslavi. Druhou komunikací, která by měla dostat nový povrch, je tah od Sobotky až po Staňkovu Lhotu. Práce by měly být skončeny do konce prázdnin.

-MJ-

20.6. byla otevřena poslední část soboteckého domu s pečovatelskou službou - tzv. dům společenských funkcí, ve kterém je jídelna, výdejna jídel a 5 bytů. Na dostavbu získalo město státní dotaci 9 mil. Kč a ze svého rozpočtu přidalo 1,4 mil. Kč.

Na obr. místostarosta Sobotky Jaroslav Šolc a poslankyně Hana Orgoniková (ČSSD), která městu pomohla dotaci získat.

SLUŠNOST A OHLEDUPNOST NELZE NAŘÍDIT ANI VYPROSIT aneb o DPS trochu jinak

Výstavbou „Domu s pečovatelskou službou“ dalo město možnost seniorům, aby mohli bydlet ve slušně vybavených bytech. V červnu byla dokončena a do užívání předána poslední část – dalších pět bytů a víceúčelová místnost. Do budoucna je počítáno s tím, že by se zde mohli obyvatelé DPS (ale nejen oni) stravovat. V jednom z bytů by mohla bydlet i pečovatelka, která by poskytovala službu potřebným, zvláště osamělým obyvatelům.

Nejde o žádný penzion nebo domov důchodců. Každému obyvateli byl byt přidělen do užívání na základě podané žádosti, následného rozhodovacího řízení a řádně uzavřené nájemní smlouvy. Každý nájemce si „svůj“ byt zařídí podle svého – svým nábytkem.

Nájemní smlouvou nebo domovním řádem lze upravit leccos. Mezilidské vztahy mezi obyvateli DPS, slušnost, vzájemnou ohleduplnost však ne. Není zde například povolen chov domácích zvířat. Skutečnost je však jiná. A tak se například stalo, že pes naprosto nečekaně vyděsil jednu obtížně se pohybující a špatně vidící obyvatelku natolik, že upadla a utrpěla vážný úraz, který si vyžádá dlouhodobou léčbu. Rada města se musela následně případem zabývat a rozhodla, že majitelé psů skutečně musejí dodržovat smlouvené podmínky a chovu zvířat se vzdát. Řešení je teď plně na nich.

Různé zkušenosti má provozovatel – tedy město – také s tím, jak jsou byty v DPS ze strany nájemníků užívány, jakou pozornost obyvatelé věnují společným prostorům. Pomineme maličkosti, že některé byty nejsou řádně větrány, že jsou zbytečně přeplněny nábytkem a že by v nich snad mohl být větší pořádek. To je spíš jen vizitka každého nájemníka.

Vážnější je svévole, která panuje ve využívání společných prostor. Z hlediska požárního směrnic a bezpečnosti nemůže být například na pavlačích nebo na chodbách trvale vystěhován nábytek. Sušák na prádlo nebo stůl s posezením zabírají zbytečně místo na pavlači, přestože jejich majitelé obývají byt s balkonem. Kdo má pak rovnat rozepře, kdo má dělat soudce, co je ve vztahu k ostatním obyvatelům ohleduplné, a co ne?

Nejsmutnější je zjištění, že někteří si snad neváží možnosti, která jim byla přidělením bytu v DPS dána. Těm, kteří se k ostatním nájemníkům nechovají ohleduplně, chci připomenout – zatím bez uvedení jmen – že nejde až tak o samozřejmost, že zde bydlí. Na každý byt v DPS bylo a je několik žádostí. Nájemní smlouva – i když uzavřená na dobu neurčitou – neznamená, že je provozovatel v případě porušování daných pravidel ze strany nájemce bezmocný. Na všem se lze domluvit. Bezohlednost, neslušnost a sobectví na úkor druhých však dlouhodobě tolerovat nejde. Proto děkuji všem slušným obyvatelům DPS za trpělivost. Je jich naštěstí naprostá většina. To neznamená, že vše necháme jen na nich a nebudeme je bránit. Tento článek by měl být veřejnou prosbou o změnu chování a jednání a současně varováním pro ty, které zřejmě „dobré bydlo pálí“.

Jaroslav Šolc, místostarosta města

Starosta města Sobotky Stanislav Tlášek

si Vás dovoluje pozvat na
**slavnostní zasedání městského zastupitelstva
u příležitosti 510. výročí povýšení
Sobotky na město.**

Zasedání se koná v **pátek 22. 8. 2008 v 19.00**
ve velkém sále spořitelny v Sobotce.

Program zasedání:

- kulturní vložka - Zámecké saxofonové kvarteto
- zahájení, přivítání zahraničních (Sobótka, Wadern) a domácích hostů, soboteckých rodáků a občanů města - starosta Stanislav Tlášek
- události posledních 10 let
- starosta Stanislav Tlášek
- zpráva o zasedání zastupitelstva - návrh na ocenění významných osobností města
- udělení čestného občanství města Sobotky a výročních cen města
- křest nových knih o Sobotce
- kulturní vložka - Zámecké saxofonové kvarteto

Součástí tohoto slavnostního setkání je
12. sjezd rodáků a přátel města Sobotky.

Slavnostní rámcem zasedání spoluvytváří
Zámecké saxofonové kvarteto
soboteckého rodáka Josefa Žemličky

Po skončení zasedání od 21:00 na náměstí Festival
videofilmů z produkce
Klubu přátel města Sobotky
a ve 23:00 slavnostní ohňostroj.

STŘEDISKO MĚSTSKÉ KULTURY SOBOTKA
A TJ SOKOL SOBOTKA VÁS ZVOU
NA DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

ČTYŘI POKOJE DO ZAHRADY

V KOMEDII S DETEKTIVNÍ ZÁPLETKOU
UVIDÍTE JANU BREJCHOVOU, PAVLÍNU FILIPOVSKOU, JANA KAČERA, DANU MORÁVKOVOU, JIŘÍHO PTÁČNÍKA A DALŠÍ.

**V PÁTEK 12. ZÁŘÍ OD 19:00
V SÁLE SOKOLOVNY V SOBOTCE.**

VSTUPNÉ 130 Kč.
PŘEDPRODEJ V MIC SOBOTKA, NÁM. MÍRU 3,
TEL. 493 571 587

OHLASY ÚČASTNÍKŮ

52. ŠRÁMKOVA SOBOTKA

Sobotce se daří. Miním tím Sobotku, městečko pod Humprechtem, odkud v jednom letním odpoledni dojdete k emblému Českého ráje, ke Troskám. A ještě cíleněji: mám na mysli tradičně v prvním červencovém týdnu probíhající Šrámkovu Sobotku - festival českého jazyka, řeči a literatury. Letos se konal již 52. ročník, důmyslně zaměřený na literaturu pro děti a mládež, a to pod lehce provokujícím heslem – Mají si co číst? Ozdravně provokující tendence se ostatně v programově takřkájící „našlapaném“ týdnu vynořily vícekrát.

Celý organizační výbor Šrámkovy Sobotky si může zaslouženě s ulehčením vydechnout – letošní Šrámkova Sobotka se mimořádně vydařila. Odhlédneme-li pragmaticky od programu, lze pochválit i počasí. Po řádce chladných a popršených „Sobotek“ sluníčko světu červencovému úkolu dostalo, poctivě hrálo, pro některé až moc. I tak však byly všechny přednášky v sále spořitelny - ohrožovaném dopravním hlukem a nedýchatelností - hojně navštěvené.

Sobotka, město v prvorepublikových letech prý podstatně lidnatější než dnes, skutečně vzkvétá. Ti materiálněji orientovaní třeba naleznou spojitost s blízkostí průmyslově prosperující Mladou Boleslaví. Avšak pozorní frekventanti přednášky prof. PhDr. Aleiny Macurové, CSc. při slově „vzkvétá“ možná zatrnou. Porozumí takovému lehce obrozeneckému pojmu dnešní mladí čtenáři? Naše přední lingvistka hned v úvodu svého vystoupení upozornila, že nemá v úmyslu dát jednoznačnou odpověď na motto své přednášky – Jen ať čtou...! (Cokoliv?). Vycházela z výzkumů mezi mládeží gymnaziálního věku. Ti patnácti- až šestnáctiletí nechápou například slovesa jako balamutit, trýznit, spílat, ještě hůře dopadla adjektiva cudný, horlivý, chrabrý či útlocitný. Jaký div, že pak úpravci (krásný termín!) starších textů, např. pohádek Boženy Němcové, slovo zaka-bonit nahrazují termínem zamračit, sloveso zesinat slovem zblednout nebo zapovědět nepochybně jednodušším (prostuduchým?) zakázat. Jdeme skutečně tím správným směrem? Kam míříme a kam takto dojdeme?

Nelze se podrobněji rozepsat k jednotlivým přednáškám, ačkoliv by to beze zbytku zasloužily všechny. Žádná z nich nebyla lichá (což není za podobných okolností záležitost zcela obvyklá!). Chce se pouze politovat noblesního pana docenta Jaroslava Tomana, CSc. Při svém laskavě zaujatém výkladu o tom, čtou-li dnešní děti vůbec poezii a jakou jim my dospělí

z nejrůznějších pozic nabízíme, se nepochybně musel vyhýbat pohledu na osobu (nazvat ji dívkou by nebylo na místě) všemi směry doslova rozvalenou hned z kraje první řady. Maně se vkrádá myšlenka, zda četla někdy poezii a jakou.

Semináře, dnes spíše označované jako dílny, ještě lépe workshopy, netrpívají na Šrámkově Sobotce nedostatkem zájemců. Letos byly ještě atraktivnější svým téměř seriálovým zaměřením na kritické myšlení, zahrnující i výchovu ke čtenářství. Vyvolávaly v převážně učitelském auditoriu víceméně tiše nepřiznávanou skepsi, což jistě nebylo na škodu. Vždyť podle Milana Kundery je skepse nejplodnější stav, neboť nastoluje otázky.

A že je nám těch otázek ve školách všech stupňů třeba! I učitelští nevěřící Tomášové v upřímné snaze porozumět naplnili myšlenku sv. Augustina: Všechno poznej a dobrého se drž! Možná trochu vnitřně záupěli nad některými formulacemi v zadávaných úkolech - pravověrný češtinář určitě nechtěl „vysuzovat z textů různé okolnosti, souvislosti a závěry“.

Nejen deštivé odpoledne bylo důvodem, proč se jeden z nejlépe prezentovaných seminářů konal v Městském divadle a ne jako obvykle pod javorem v zahradě Šrámkova domu. Paní doc. PhDr. Vlasta Řeřichová, CSc. v tištěné i elektronické podobě představila výsledek úsilí dvacetičlenného kolektivu, v jehož čele po dobu více než pět let stála. Slovník světových autorů literatury pro děti a mládež, vydaný nakladatelstvím Libri, je úctyhodným dílem, rozsahem i hloubkou. Nazvat jej příručkou by bylo jen zdánlivě znevažující, protože každý, kdo chce jen trochu dostát úkolu vést děti ke čtenářství, by ho měl mít neustále při ruce. Je pro české učitele nadčasový, odkazuje – těmi nejmodernějšími způsoby a postupy – i na literaturu pro děti a mládež v českých zemích dosud neznámou, neobjevenou. Slovník, prezentovaný paní docentkou na přání přítomných – mezi nimiž těch mladších bylo pohříchu méně než na seminářích ke kritickému myšlení (stojí za úvahu!) - z nejrůznějších pohledů elektronickou cestou, nepředstíraně zaujal. Možná se k němu dostane také překladatel Harryho Pottera – Pavel Medek. Vystoupil v rámci prezentace nakladatelství Albatros a byl bezpochyby jedním z nejočekávanějších účastníků letošní Šrámkovy Sobotky. Rozhodně nezklamal a snad ty pocity byly reciproční – svými dotazy nezklamali ani účastníci festivalu. Po celý týden se mezi nimi objevoval – a často diskutoval – prof. PhDr. Jiří Trávníček, M.A., který hned v začátcích festivalového týdne přiblížil zájemcům výsledky svého výzkumu stavu českého čtenářství a čtenáře v XXI. století. Na podzim vyjdou knižně a snad tak uspokojí ty, kteří měli k předkládaným faktům vícero kritických připomínek či pochybností.

Je na čase oživit text, který si v žádném případě nečiní nárok být jakýmkoliv hodnocením proběhlého literárního festivalu, nějakým negativem. Krátce řečeno - lidsky zklamal Emil Hakl. Podle telefonického sdělení (omluvy?) otištěného ve SPLAV!u mu ujelo metro, načež nestihl autobus do Sobotky. Co dodat? Emil Hakl se alespoň o(vy)mluvil, anoncování zástupci nakladatelství Meander zůstali prý dlužni i omluvu.

A propos – SPLAV!, takto sobotecký pravidelný

lehce avantgardní věstník, začal vycházet před několika lety, právě v době, kdy se už už nad Šrámkovou Sobotkou jakoby generačně připozdívalo. SPLAV! přinesl novou krev a byl zpočátku přijímán mnohdy s rozpaky, dnes k festivalu neodmyslitelně patří a je podle toho vždy hned po ránu (už při snídani) vyhledáván a vyhlížen. Z pohledu „vzdělaných konzervativních účastníků Šrámkovy Sobotky, které převychovat by vyžadovalo zručnost vpravdě ďábelskou“ (viz číslo ze dne 4.7.), má tato potřebná tiskovina z valné části pubertu již za sebou. Ještě před nějakým časem zjitřené bojiště je vyklizeno, nezbytné (generačně?) rozdílné latentně doutnající náhledy jsou určité celému dění ku prospěchu, v duchu přesvědčení, že konflikty jsou zárodky růstu. Poděkovat by se slušelo – mimo jiné – i za pohled na Sobotku sochařskou, domovní, chráněnou a roubenou, prostornou a zákoutní, kostelní a urbanistickou. Autor by snad mohl uvažovat o souborném vydání svých textů a nabídnout je zájemcům obvyklou cestou v předšálí spořitelny při příštích Sobotkách.

Odhalování pamětních desek se ne vždy děje způsobem, který by nevzbuzoval ambivalentní pocity. Že něco takového nestihlo vpravdě důstojné odhalení pamětní desky paní Miloslavy Hrdličkové-Šrámkové, je zásluhou především velmi kultivovaného průvodního slova paní učitelky Marie Sekerové. Snad se nejen přimí účastníci důstojného aktu budou moci s jejím projevem potěšit i v písemné podobě. Taková slova by neměla zapadnout.

Co ještě z 52. ročníku Šrámkovy Sobotky alespoň okrajově zmínit? Autorská čtení očekávaného Pavla Šruta nebo sympaticky civilní Petry Hůlové? Divadelní a hudební vystoupení, koncerty, vernisáže, společný poslech rozhlasových her v přítomnosti Šrámkova domu? Kdo se chtěl zúčastnit semináře k otázce osvojování dětské řeči, musel oželet vycházku s ornitologem po lesoparku Humprecht... prostě – bylo toho moc, známé výlety na Kost, Plakánkem, k Roubence se stihaly jen stěží.

Nevzpomenout páteční už skoro noční učitelské dílny by bylo hrubě neodpuštělné. Tentokrát si Hana Kofránková v souznění s mottem festivalu vzala na paškál slabikáře. Hovořit o jejím mistrovství, kdy dokáže v několika dnech se skupinou nadšenců připravit zážitky, při kterém se bavíte, poučíte, ale také vás z neuvědomovaných či nepoznaných souvislostí mrazí, to by bylo příslovečným nošením dříví do lesa. Nezbyvá, než upřímně poděkovat – a zamyslet se!

Poděkovat je třeba všem, kteří se o krásný týden v Sobotce zasloužili.

Šrámkova Sobotka letos rozkvetla. My, kteří jsme jí delší dobu věrni, jsme tomu od srdce rádi. Budeme se těšit na setkání v příštích ročnících. A přivedeme své následovníky, nové zanícené účastníky dalších Šrámkových Sobotek. Já jsem – vedle své vnučky – přiměla k nahlédnutí na dění kolem literárního festivalu jednu ze svých studentek. Že je to málo? Když pomyslím, kolik dětí a studentů bude na své profesní pouti ovlivňovat, zdá se mi to celkem dobrý počinek – pro studentku i pro Šrámkovu Sobotku.

V Olomouci dne 10.7. 08 Alžběta Peutelschmiedová

STAL SE DĚTSKÝ ČTENÁŘ HLAVNÍM „HRDINOU“ 52. ŠRÁMKOVY SOBOTKY?

Tématem letošního ročníku Šrámkovy Sobotky byl dětský čtenář. Právem. Vždyť vztah ke knize, ke čtení vůbec se utváří už v nejútlejším věku. Nejprve se „čtou“ jen obrázky, poslouchá předčítané slovo. Později – po zvládnutí abecedy – už děti louskají první delší texty a pak se s odvahou pouštějí do celých knih. Tedy – ne všechny. Bohužel, dětský čtenář prodělává jistou krizi. Nikoliv z hlediska nabídky. Knih je spousta, nejrozdůlnějšího žánru, zaměření a výpravnosti. Přesto je dětská kniha z hlediska prodeje ze strany nakladatelů, ale i knihkupců považována za „nejrizikovější sortiment“. Někteří nakladatelé se tak snaží „jít s dobou“ a ke knihám přikládají CD nosiče a bůhví co ještě. Přesto některé děti nečtou vůbec. Důsledkem je slabá slovní zásoba, omezená schopnost vyjadřování se, určitá povrchnost v řeči samotné. Obyčejná konzumace předkládaných „hotových“ událostí a řešení z televizní obrazovky či videa ubírá prostor pro uplatnění vlastní fantazie, představivosti, domýšlení děje – což bezesporu kniha nabízí. Co s tím?

Podtitul letošního Šrámkova festivalu možná nemusela tvořit otázka „Mají si co číst?“ jako spíše „Chtějí vůbec číst?“ Účastníci festivalu – studenti vysokých pedagogických škol a učitelé základních a středních škol – tak i tak těžko mohli během sedmi festivalových dnů najít na obě otázky vyčerpávající odpovědi. Program festivalu se o to přece jen snažil. Tu s větším, tu s menším úspěchem. Základní motto festivalu bezesporu podpořily odborné přednášky a semináře. Jistě i neorganizované debaty samotných účastníků.

Pevnou součástí programové nabídky každého ročníku jsou divadelní představení, určená nejen pro samotné účastníky festivalu, ale také pro širokou veřejnost. Není až tak nutné, aby všechna přesně kopírovala téma daného ročníku. Spíše jde o určité odbočení, oddechový čas. Přesto by se přípravný výbor měl vždy snažit o to, aby alespoň nějaké představení s ústředním tématem korespondovalo. Letos – s ohledem na dětského čtenáře – se nabízela možnost nejen širšího výběru z repertoáru divadel, která hrají pro dětské publikum, ale také z nabídky tzv. rodinných představení – pokud existuje. Nestalo se tak. Letošního tématu se pak – velice klopotně – snažilo držet jedno jediné divadlo: shodou okolností to poslední, z hlediska návštěvnosti veřejnosti přitom nejúspěšnější. Znamé knižní příběhy medvídků Pú však byly v mnoha momentech až příliš filozofující, nezázivné. Textům – ani tomu, co se na jevišti dělo – chvílemi nešlo rozumět a ani nejbystřejší dospělý divák by nedokázal vyprávět, „na čem to vlastně se svou ratolestí byl.“ Nasazení tří herců – dvou dam a jednoho pána bylo sice veliké, leč mijející se účinkem.

Jako rodinná inscenace se v programové nabídce divadelních představení jevila hra „Pískoviště“ dvou herců divadla Na zábradlí. Šlo však pouze o zdání. Už snad první vyslovená věta to jednoznačně popřela. Vulgarismy obsažené v textu jistě nelze maďarskému autorovi zcenzurovat. Naštěstí ve srovnání s loňskem šlo jak z hlediska jejich četnosti, tak tvrdosti o „překapávanou“ kávu, zatím co před rokem to byl někdy vskutku silný

„turek“. Samotné představení bylo velice matné, rozpačité. Pokud mělo být nějak filozofující, pak bylo spíš stylizované než přesvědčivé. Zhlédnutí inscenace rozhodně nevedlo k nějakému vážnějšímu zamyšlení nad životem. A tak bez velkých rozpaků může být v paměti diváka zasunuto do nejspodnějšího „šuplíku“.

Vybrat divadlo a vhodné představení pro „Šrámkovku“ je vůbec dost složité. Jsou už divadelní prázdniny. Pozvat do Sobotky přední scénu nebo známé tváře, které by „přitáhly“ diváky (těch bylo ve srovnání s loňskem podstatně méně) je finančně náročné. Ani jedno představení se prostě „samo“ nezaplatí. Výběr divadel a účinkujících je však omezen nejen z hlediska peněz. Předem jsou vyloučeny výpravné hry a také ty s početnějším hereckým obsazením. Město nemá odpovídající prostorové ani technické zázemí. Bývalé kino – dnes Městské divadlo – velikostí svého jeviště i technickým zázemím vyhovuje spíše představením jednoho herce (či malé skupiny účinkujících). Velký sál sokolovny sice pojme až tři stovky diváků, ale jeho současné vybavení děsí všechny divadelní techniky. Velký sál

Za vůbec nejlepší divadelní představení lze letos označit dvě: **závěrečný večer dílen a dětskou dílnu.**

To, co předvedli studenti po týdenním snažení a také jejich starší kolegové – učitelé, nemělo chybu. Dětská dílna je už tradičně skvělá a „malí mistři“ – a to i se svými vedoucími – sklídili zasloužený úspěch.

Téma letošního ročníku také otevíralo možnost pro prezentaci nakladatelství, v jejichž edičních plánech má dětský čtenář pevné místo. Pokud by divadelní představení měla být v převážné míře – v duchu už řečeného – oddechovým časem a nemusejí tudíž nutně všechna odrážet motto konkrétního ročníku, pak u prezentace nakladatelství – zvláště s ohledem na letošní téma – by to mělo být právě naopak. Zde se přípravný výbor zčásti držel tradice – opětovným pozváním nakladatelství Albatros a pak už víceméně vsadil na zcela náhodnou kartu. Škoda. Nakladatelství, která totiž skutečně něco dělají pro děti, je totiž opravdu celá řada. Kromě zmíněného Albatrosu uveďme například Axiomu, Libris, Knižní klub, Deltu, Slovart, Olympii, Svojtku, Mladou frontu ...

Tradiční žarázování studentů do dílen na základě přednesených textů. Letos se jich většina zaměřila na festivalové téma - literaturu pro děti. Studentů přijelo 30, celkový počet přímých účastníků se pohyboval kolem 120.

spořitelny je při festivalu především zázemím pro odborné přednášky, semináře a prezentace. Prožitek diváků z divadelních představení, ale zcela určitě i soustředění účinkujících pak dost výrazně narušuje neodstranitelný hluk z hlavní ulice.

Zajímavou letošní zkušeností je divadlo hrané v zahradě Šrámkova domu. Šlo o premiéru. Mladoboleslavské divadlo se jí nebálo. Předvedlo zde sice „jenom“ klasiku, přesto celkový dojem – ze hry samotné, výkonů herců a prostředí – byl velice příjemný. Mimochodem. Divadlo z Mladé Boleslavi pokaždé nabízí kvalitu a solidní, zajímavou spolupráci. Faktu, že jde o se Sobotkou velmi spřízněnou divadelní scénu, navíc za „humny“, je potřeba trvale zúročovat, a to nejen v době konání festivalu.

Velmi rozpačité a zcela „mimo mísu“ pak působila prezentace nakladatelství jednoho muže „Modrý stůl“, který navíc ani pořádně nevěděl, proč tu je, o čem má mluvit a kolik knih vlastně vydal. Nic proti Haškovi či pokusům zpracovat jakési zajímavosti o nezajímavých literátech – ale co to mělo společného s dětským čtenářem??? Nakladatelství Meandr do Sobotky zřejmě netrefilo, protože se do Spořitelny prostě nedostavilo. Dětský čtenář jako hlavní hrdina letošního ročníku by se tak musel rozplakat.

Stejný pláč by se nejspíš dostavil také u **autorských čtení.** Tedy u některých. Na jedno se autor nedostavil. Záškok udělali „šrámkovci“, předčítali ukázky dle vlastního výběru. Dětský čtenář dostal pořádnou facku. Na další autorské čtení se sice hlavní aktér dostavil, ale bylo by lepší, kdyby snad zůstal doma.

S dětským čtenářem neměl opět vůbec nic společného. Snad že by ho naučil sprostě mluvit. Stejně jako prezentace nakladatelství, tak i autorská čtení přitom mohla věrně odrážet téma festivalu. Je přece z čeho vybírat. Autorů a dětských knih samotných je spousta. Domácích i zahraničních. Je z čeho vybírat. Nechce se věřit tomu, že by si jak studenti – budoucí pedagogové, tak i jejich starší kolegové z praxe s chutí neposlechli autorská čtení od lidí, kteří pro děti tvoří. Je to jen otázka volby. U autorských čtení to ve výsledku byla volba špatná. Dětský čtenář by vskutku usedavě zaplakal.

52. ročník Šrámkovy Sobotky je minulostí. Přes uvedené kritické výhrady k jeho průběhu – přesněji k některým ne příliš vyvedeným bodům programu – je potřeba festival hodnotit velice kladně. Ocenění si zaslouží nejen organizátoři – přípravný výbor a Středisko městské kultury v Sobotce spolu se všemi svými partnery, ale také jeho přímí účastníci, studenti a učitelé. Přišli do Sobotky ve svém volném čase a hledali tu inspiraci pro svá další studia a praxi. Festival neexistuje jenom proto, aby oslavoval českou řeč a literaturu, ale také lidská přátelství a porozumění. Být účastníkem festivalu je takovou šancí. Nejde o žádnou uzavřenou akci, určenou pro pár „vyvolených“. Celý program je otevřený pro všechny, kteří se zajímají o literaturu, divadlo a vše, co s tím souvisí. Festival nese jméno nejslavnějšího soboteckého rodáka. Je dobře, když sem k nám, do Českého ráje, přijíždějí mladí lidé z celé republiky a na vlastní oči poznávají Šrámkovo rodiště. Mohou se a určitě se budou do Sobotky vracet. Třeba ne už jako účastníci festivalu, ale jako lidé, kteří si naše město a kraj zamilovali. A to přece Sobotka potřebuje. To je její perspektiva. Stejně jako všem návštěvníkům Sobotky, tak především „šrámkovcům“ svým chováním a pohostinstvím dokazujeme, že je tu rádi máme a že mohou kdykoliv znovu „přijít pobejt“.

Na úplný závěr je ještě potřeba odpovědět na otázku položenou v titulku. Stal se dětský čtenář hlavním hrdinou 52. ročníku Šrámkovy Sobotky? Ano, stal. Sem tam sice s odřenými koleny, ale to už tak u dětí bývá, že občas spadnou. Bolístka se ošetří, pofouká a šlape se dál.

Miroslav Jalovecký

POPRVÉ, URČITĚ NE NAPOSLEDY Učitelky mateřských škol poprvé na festivalu Šrámkova Sobotka

Redakce časopisu PASTELKA společně s Mateřskou školou v Sobotce uspořádaly ve dnech 27. – 30. června 2008 první historické setkání učitelek mateřských škol, ve kterých se dlouhodobě pracuje s časopisem a s nímž je redakce v pravidelném kontaktu. Setkání se za podpory přípravného výboru festivalu stalo součástí 52. ročníku Šrámkovy Sobotky, byť s ohledem na zvolený termín a zkrácený pobyt učitelek MŠ šlo spíše o jeho předehru. Do Sobotky přijelo a tvůrčích dílen časopisu se nakonec zúčastnilo 30 učitelek mateřských škol z Prahy, Kolína, Roudnice nad Labem, Litoměřic, Jičína a Sobotky.

Perfektním zázemím pro setkání se stala sobotecká mateřská škola. Na čtyři dny se proměnila v ubytovny a tvůrčí dílny. Ředitelka paní Věra Macounová doslova otevřela mateřskou školu dokořán. Učitelky zdejší MŠ pečlivě a vzorně připravily třídy, celkovou výzdobu. A nejen to. Na první setkání upozorňovaly ve městě pěkně upravené výkladní skříně v prodejně knih a potravin U Baudisů na náměstí – což byla rovněž práce obětavých učitelek místní MŠ. Děti namalovaly pozvánky pro všechny účastnice. Vše tak bylo naprosto vzorně připraveno.

Určitě proto pak plánovaný program plynul svižně a bez sebemenších zádrhelů. Účastnice setkání se na čtyři dny vlastně cíleně proměnily na děti a nutno říct, že se po celou dobu chovaly vzorně. Jejich žáci v MŠ by jim mohli napsat jedničku s hvězdičkou.

Za účasti starosty města pana Stanislava Tláška bylo setkání zahájeno v sobotu 28. června 2008 úvodním slovem ředitelky MŠ a šéfredaktora časopisu PASTELKA. Následovala krátká prohlídka mateřské školy. Poté se účastnice setkání přesunuly do Městské knihovny F. Šrámka, kde byla v Galerii na schodech otevřena výstava časopisu PASTELKA nazvaná „PASTELKA DĚTEM“. Účastníky vernisáže přivítal místostarosta města pan Jaroslav Šolc. Výstava je docela malým průřezem posledním programovým ročníkem. Seznamuje s filozofií a obsahem časopisu a zejména pak představuje výtvarné práce dětí, inspirované Pastelkou. Výstavu je možné zhlédnout až do konce prázdnin.

Po společném obědě v restauraci Turista následoval pěší výlet údolím Plakánku na hrad Kost a zpět do Sobotky. Všechny účastnice pěší pochod skvěle zvládly. Pozorně poslouchaly výklad při zastávkách a jak jinak – vykládaly si o všem možném, hlavně pak o práci s dětmi v MŠ. Na večer bylo připraveno malé překvapení v podobě speciální prohlídky zámku Humprecht. Průvodkyně byla skvělá, počasí vynikající, dojmy z prohlídky hluboké. Seznamovací den, kterým sobota byla, splnil účel.

Neděle 29. června 2008 byla celá vyhrazena pro činnost tvůrčích dílen. Účastnice setkání se rozdělily do menších pracovních skupin a v průběhu celého dne se postupně vystřídaly ve všech čtyřech dílnách: výtvarné, pohybové, rukodělné a hudební. Vedoucími dílen se staly členky redakční rady časopisu PASTELKA, jinak autorky a spolupracovnice časopisu. Výtvarnou dílnu vedla Mgr. Renáta Nováková, pohybovou dílnu měla na starosti Mgr. Renáta Klíčová. Rukodělné činnosti probíhaly pod vedením Emilie Šašinkové, hudební dílna pracovala v režii Evy Hurdové. Smyslem dílen bylo poskytnout jejich účastnicím náměty pro přímou práci s dětmi. V tom se jejich činnost odlišila od studentské a učitelské dílny, které běžně fungují v rámci festivalu. Ohlas ze strany účastnic byl na všechny dílny velice příznivý. Rozhodně žádná neměla pocit, že by se nic nedozvěděla.

Pondělní dopoledne 30. června 2008 bylo věnováno informacím a následné besedě o časopisu PASTELKA, o jeho aktuální podobě, přípravě nového programového ročníku a perspektivách. Tím bylo v podstatě naplněno i téma letošního ročníku Šrámkovy Sobotky, byť specifickým způsobem.

Čtyři dny setkání utekly jako voda a jsou už stejně jako festival minulostí. Šlo o experiment, pokus dát dohromady pod hlavičkou festivalu také lidičky věnující se předškolní výchově dětí.

Pokus vyšel. Potvrdil totiž, že učitelky mateřských škol na festival rozhodně patří. Vztah k rodnému jazyku, ke knihám a četbě vůbec se totiž u dětí utváří už v předškolním věku. V tomto směru odvádějí mateřské školy a konkrétně jejich učitelky poctivou práci. Jejich pravidelné setkávání, které tak bylo úspěšně odstartováno, bude mít v rámci festivalu Šrámkova Sobotka nutně specifickou podobu a také

trošičku odlišné pojetí. Nic však nebrání tomu, aby hlavní program s tím „mateřinkovým“ byl propojen, vzájemně se prolínal a doplňoval. Je dost možné, že například práce v tvůrčích dílnách časopisu by mohla zaujmout studenty a učitele – přímé účastníky festivalu. Naopak učitelky MŠ by se mohly za předpokladu vzájemné domluvy organizátorů zúčastnit přednášek a seminářů, které by je nějak oslovily a hlavně měly význam pro jejich práci v MŠ. Zvážit je třeba termín příštího setkání, které by mělo určitě probíhat v rámci festivalu, jako jeho součást. S ohledem na provoz mateřské školy, která plně funguje i o prázdninách, však znovu nejspíš půjde o zkrácený pobyt účastnic.

Chci na závěr poděkovat přípravnému výboru za pochopení a vstřícnost. Středisku městské kultury a osobně Honzovi Janatkovi za aktivní podporu a pomoc, a to od prvopočátku – totiž od samotného vzniku myšlenky setkání. Upřímně a z celého srdce děkuji ředitelce Mateřské školy v Sobotce paní Věře Macounové za odvahu „jít do toho“, také za mimořádnou vstřícnost a bezvadnou organizaci. Moje osobní díky patří také tamějším učitelkám, které při samotném setkání, ale i před ním pomáhaly a také se aktivně setkání účastnily. Rád vyřizuji poděkování samotných účastnic setkání starostovi města panu Stanislavu Tláškovi a místostarostovi města panu Jaroslavu Šolcovi. Vaše osobní účast na zahájení všechny účastnice příjemně překvapila a potěšila, dala celému setkání potřebnou úroveň. Spokojenost vyjádřily účastnice také se stravováním. Kastelánovi zámku Humprecht panu Holubovi děkuji za vstřícnost, naši průvodkyni pak posílám poděkování za perfektní zážitek. V neposlední řadě oceňuji ochotu provozovatele knihkupectví pana Tomíčka a prodejny potravin paní Baudisové za poskytnutí prostoru pro propagaci setkání.

Miroslav Jalovecký – šéfredaktor časopisu PASTELKA

Z výstavy PASTELKA DĚTEM, vpravo M. Jalovecký

KTERAK DO SOBOTKY PŘIŠLO... MYŠLENÍ ŘEČENÉ KRITICKÉ

Sobotka pro mne patří k počátku prázdnin již přes dvacet let. Programy – pečlivě vybrané a vzorně připravené – přednášky a semináře, divadla, vernisáže a výstavy, poetická odpoledne a další pestrá paleta toho, čím jsem se bavila, inspirovala i vzdělávala, mi přinášelo spoustu podnětů nejméně na celý další rok. K mnoha nápadům se vracím i po letech. Neméně inspirativní je i každoroční setkání s lidmi, kteří neustrnuli na tom, co se naučili ve škole, pro něž se celoživotní vzdělávání stalo nedílnou součástí života.

Jako dlouholeté účastníci mi postupem času začalo vadit, že mám jen roli pasivního konzumenta. Sobotka má i semináře, např. pro ty, kteří chtějí pracovat v recitačních dílnách. Nemohlo by však takových aktivních činností být více?

Kritické myšlení tuto příležitost přináší. O co se vlastně jedná? Naše školství prochází obrovskou proměnou – škola by neměla vybavit své absolventy jen soubory znalostí, ale především dovedností a chutí se celoživotně vzdělávat. Život prochází prudkými proměnami a s tím, co umíme ze školy, rozhodně nevystačíme. Navíc výzkum a věda jdou dopředu takovou rychlostí, že to, co jsme se pracně naučili, nemusí být za kratší či delší dobu vůbec pravda. Informace získáme v dnešní době snadno, školy, třídy i domovy vybavené internetem umožní získat informaci nepřeborné množství. Rovněž odborná literatura, slovníky a encyklopedie jsou lehce dostupné. Ale co s takovým množstvím – jak najdu a poznám, co je důležité, co si mám pamatovat, co

se mi hodí při dalším studiu, co a jak začlenit do systému starších znalostí. Jak jsem na tom se schopností informace roztřídit, posoudit, vyhodnotit je? Umím vůbec pozorně číst, vím jak si poradit, když je text náročný a já přesně nerozumím obsaženým myšlenkám?

Pokud se někdo domnívá, že je to lehké a samozřejmé, že číst umí přece každý – měl by si to s námi vyzkoušet. Příležitost k tomu měli letos účastníci Šrámkovy Sobotky celkem třikrát. Tato praxe je pro učitele mimořádně důležitá – dostává se totiž do role učícího se – žáka či studenta. Prochází stejnou zkušeností a rozumí pak tomu, co se děje v hlavičkách jeho žáků. A tak učitelé, ale i studenti učitelských oborů četli texty, psali a prezentovali svou práci. Spolupracovali ve skupinách – společně hledali cesty a řešení – což se vzhledem k malé časové dotaci občas i nepodařilo – ale i to k učení patří. A pro učitele je to informace mimořádně podstatná.

První seminář jsem zaměřila na to, jak pomocí metody V-CH-D /vím - chci vědět – dozvěděl jsem se/ odhalit v textu důležité nové informace, opravit a doplnit si informace původní. Klíčová slova pomohou učite-

nechtěli a ani nemohli opsat z různých zdrojů, aniž by knihu přečetli. Čtenářské a učící se společenství je snem každého učitele. Miloš Šlapal na to má ještě jednu "fintu". Žáky do skupin losuje – tak postupně pracují všichni se všemi a mnohem lépe se poznají.

První a druhý seminář dal účastníkům nahlédnout do toho, jak pracují jejich kolegové s dětmi metodami kritického myšlení. Třetí seminář vedený Ondřejem Hausenblasem – vysokoškolským učitelem a zakladatelem kritického myšlení u nás – nám protáhl mozkové závity podstatně víc. Lektor si je totiž vědom toho, že jednotlivé poznatky mohou být pro pedagogy jistě přínosné, ale učitelé musejí být první, kdo zvládnou strategii čtení jako komplex. Bez nich jen těžko budou učit žáky studovat – hledat v textu důležité myšlenky /to sice učí každý, ale málokdo se zabývá tím, jak je najít a jak to učit./ Žáci by si měli poradit s neznámými slovy – i jinými strategiemi než se slovníkem v ruce – objasnit složitější myšlenky, měli by se tázat na všechno možné, co v textu je a s textem souvisí, shrnout jeho obsah, předvídat, jak bude text pokračovat, a svůj odhad pří-

Ze semináře Blanky Kotoučové, který probíhal na zahradě Šrámkova domu

lům naznačit žákům, co je v textu důležité. Jako nové a podstatné uváděli pak účastníci skutečnost, že pro každého může být důležité něco jiného, že nemusíme a nemáme naučit všechny totéž. Malinko jsme své práce i vzájemně ocenili – pro děti je velmi důležité, že jim spolužáci naslouchají a vysloví uznání – je to víc, než když to udělá učitel. A naslouchající spolužáci jsou soustředění.

Druhý seminář zaměřil Miloš Šlapal na to, jak vytvořit z hodin literatury čtenářské dílny, které napomáhají tomu, aby četly všechny děti, tedy nejen ty, jimž rodina vytvořila vhodné zázemí. Aby četly knihy podle vlastního výběru s chutí a porozuměním. Aby se naučily zapisovat o četbě smysluplné záznamy, které rozvíjejí uvažování o ději, prostředí, jednání postav, ale i o formě díla, jazykových prostředcích. Miloš Šlapal si velmi přeje, aby zápisy o četbě nebyly pro žáky přítěží, aby je

padně odůvodnit. A ještě musí každý z účastníků přemýšlet o tom, že musí přizpůsobit veškerou práci podle těchto strategií věku svých žáků! Dá se to stihnout za půldruhé hodiny? S vypětím sil lektora i účastníků těžko. Přestože jsme odcházeli se zavařeným mozkem a někdo dokonce plný skepse, že tohle přece nejde, považují poslední seminář za vrchol cyklu – právě pro jeho komplexnost. Pokud si účastníci prostudují materiál, který dostali – včetně praktických příkladů z textu, s nímž jsme pracovali, optimismus se určitě dostaví.

A jestli jim to pomůže – s čtenářskými strategiemi pracují už nějaký čas a je to pro děti velmi přínosné.

Přála bych si, aby semináře kritického myšlení našly na Šrámkově Sobotce své místo, aby se z nich stala tradice, stejně jako mají tradici recitační dílny.

Blanka Kotoučová

PAMĚTNÍ DESKA MILOSLAVY HRDLÍČKOVÉ-ŠRÁMKOVÉ

Slavnostní zahájení 52. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka v neděli 29. června 2008 vyvrcholilo krátce před polednem odhalením nové sobotecké pamětní desky, která je umístěna na Šrámkově domě. Je věnována Milce Hrdličkové-Šrámkové (1886–1958), byla vytvořena k 50. výročí jejího úmrtí a připomíná její velkorysý dar městu Sobotce. Doplní Šrámkovu desku s bustou na vedlejším rodném domě básníkově a stávající desku od sochaře Václava Hlavatého na čelní straně domu. Ta informuje o umístění básníkovy muzea a archivu.

Slavnost moderovala předsedkyně kulturní komise města a zasloužilá spoluorganizátorka festivalu, učitelka Marie Sekerová. Úvodem zazněly v přednesu kulturní-

ho pracovníka Ing. Josefa Jindry Šrámkovy verše, které básník věnoval své lásce – Miloslavě Hrdličkové. Úryvek z jejího životopisu, který v Knížce o Milce zpracovala Marie Hejnová, literární badatelka a správkyňe archivu Šrámkových, přečetla dlouholetá účastnice festivalu Miloslava Štiplová. Hlavní proslov přednesla Marie Sekerová. Desku za potlesku desítek přihlížejících občanů a účastníků festivalu odhalil starosta města Stanislav Tlášek.

Slunný den osvětlil stříbrný nápis nového soboteckého památníčku, který je na očích místním občanům i turistům. Desku zhotovil kameník Luboš Pažout ve své firmě v Čálovicích. Zřízením desky byl odstraněn letitý dluh. Přijata byla se všeobecným povděkem. Vždyť připomíná vynikající osobnost, jejíž odkaz ve prospěch kulturní Sobotky je stále živý.

O.B.

Projev při odhalení pamětní desky Miloslavy Hrdličkové-Šrámkové

Dámy a pánové, vážení a milí přátelé, odhalení tabulky s nápisem umístěné ve veřejném prostoru bývá doprovázeno slavnostním projevem, který takový akt osvětluje a vykládá. Občas při něm bývají zmíněny peripetie, které osazení a odhalení pamětní desky předcházely. O nich mluvit nebudu, třeba si je jednou vybavím při psaní vzpomínek. Když na ně zapomenu, ztratí se. Vidíte, jakou důležitou a zajímavou kategorii paměť je. Dělí minulost na tu, která zmizela a na tu, o které víme, že existovala.

Svou trvalou paměť má příroda, jak nám ukázaly třeba řeky, když jsme je nedávno, za povodní viděli hledat původní koryta. Její projevy jsme schopni postřehnout jen někdy. Například v momentu, kdy prsty přejíždíme ještě vonící leto-

kruhy na těle Semtinské lípy na konci jejího života, jehož jsme se stali svědky. Nebo ve chvíli, kdy se v Plakánku zadíváme na sedimenty písčivých stěn. Anebo když sledujeme nekonečný rej písku ve studánce Roubence.

V současnosti nás obklopuje poměrně nová, ale svou kapacitní schopností už jen těžko představitelná paměť uložená v technických přístrojích. Její hlubiny zapomnění jsou však ještě krutější – vždyť zkuste najít první ucelený web o našem městě, vytvořený na internetu v devadesátých letech minulého století. Na tom stávajícím se nepochybně objeví fotografie z dnešního dne. Ale najdou je naši potomci za dvacet třicet let?

Lidská bytost se z celého dalšího světa vyděluje schopnostmi vzpomínat a zapomínat, vytvářet si osobní paměť, důležitou složku vlastní integrity. Den co den hledáme smysl našich životů, projektujeme své další kroky a jsme si vědomi milníků, na kterých jsme se rozhodovali. Jsa díky paměti poučení o osudech druhých, máme možnost zhodnocovat pro své životy jejich příběhy.

Život Miloslavy Hrdličkové, učitelské dcerky, byl životem ženy, která chtěla rozhodovat sama o sobě. Vystudovala tříletou dívčí obchodní školu zřízenou při Ženském výrobním spolku českém v Praze. Na chodbách školy potkávala ještě její patronku, spisovatelku Elišku Krásnohorskou. Stala se u nás vůbec první samosprávnou úřednicí. Od roku 1903 pracovala na Okresním výboru Královských Vinohrad. Později, až do roku 1937, stoupala na kariérním žebříčku pražského magistrátu.

Její postavení jí nezabránilo v činnosti mezi anarchisty, kde se v květnu 1905 seznámila s Fráňou Šrámkem.

Můžeme se ptát: Uměli bychom se stejnou energií, o které vypráví příběh dvojice Milky a Fráni, odsunout spolustolovníka a zahledět se do očí, v nichž se zrcadlila láska? Tak to prý udělal Šrámek při prvním setkání s Miloslavou v kavárně Urania. K čemu je právní stvrzení a úřední razítko na společnou domácnost, není-li vzájemného souznění a úcty? Milka s Fráňou neuzavřeli oficiální sňatek, ona by jako vdaná přišla o zajištěné místo, a když měl později Šrámek dostatečné příjmy, nepovažovali už za potřebné něco měnit. Miloslava Hrdličková a Fráňa Šrámek spolu dokázali dojít na konec cesty. Sobě ku cti a někomu snad pro inspiraci. Paní Milka navíc dokázala přijatým závazkům dostát i po Šrámkově smrti.

Vybudovala svůj, básníkův i náš památník, sobotecký dům Fráni Šrámkova s muzeem a archivem. V závěti připravila jeho využití jako základny sobotecké kultury, kterým je dodnes. Honoráře za Šrámkova autorská práva dosud posilují rozpočet kulturních aktivit našeho města. Plyne z nich prospěch nám, soboteckým občanům, nám, příznivcům festivalu českého jazyka, řeči a literatury konaným pod básnickovým jménem a jsou ku prospěchu nejspíšejší, totiž literárněkulturní tváří města pod zámek Humprecht.

Někteří z vás ještě pamatujete, když své finální dílo Milka Hrdličková-Šrámková přehlížela při prvním ročníku Šrámkovy Sobotky. Je obdivuhodné, naplněné étosem současnosti skoro cizím. Zatím našťěstí nikoho nenapadlo její poslední vůli, odkaz veškerého hmotného majetku i práv k duševnímu vlastnictví Šrámkově rodné Sobotce, obcházet nebo pošlapávat. Jistě i proto, že ukazujeme jeho smysluplnost dobrým využitím, mezi které patří též naše setkání u programu nadcházejícího týdne. Z jejího daru čerpá vpravdě živé společenství. Jsme tu ti, kdo na festivalu prožili své mládí, i ti, kteří tu možná jednou potkají své stáří.

Je naší povinností převést Milčin dar do dob nových osvícených donátorů, do dob, kdy naše společnost bude už opět natolik prosperující, že se začne intenzivně zabývat o hodnoty ducha. A rozvíjet ho tak, abychom se v budoucnu prošli třeba soboteckou městskou galerií, důstojnými prostory muzea s bohatými exponáty nebo se setkali s literátem, jehož nové dílo vzniklo při pobytu v milém prostředí Šrámkova domu.

Individuální paměti se ve vzájemném slévání a konkurenci přetavují do paměti kolektivní. Do paměti skupin, komunit, národa nebo v našem případě společenství občanů našeho města a jeho přátel. Jsme zde i dnes v jejím proudu, pamětlivi básnickových slov: „rci mi pak mrtvý/ kde počíná, kde přestává živý,/ nemáme konce/ a jediný jsme jen melodický hlas,/ jenž zpívá nás/ každého chvíli...“. O kolektivní paměť, o zdravé vědomí kontinuity se u nás snažíme pečovat.

Naposled jsme v našem městě odhalili pamětní desku v loňském roce. Vidíte ji na opačném rohu náměstí. Připomíná našeho vzácného sourodáka, zemského archiváře Františka Dvorského. Z nedávné doby pochází deska na budově železniční stanice připomínající politika Jindřicha Mašálku. Další desky jistě dovedete jmenovat

sami – Jeřábkovu, Turnovského, Raisovu a další. Václav Šolc a Václav Špála dostali pomníky, stejně tak ho rodáci jinde pohřbení mají na soboteckém hřibově. Doufám, že se v budoucnu opět sejdem pod další pamětní deskou. Pod další značkou, která orientuje naše povědomí o tom, odkud jdeme.

Dámy a pánové, se sympatií a radostí chci poděkovat zastupitelstvu města Sobotky, městské radě a panu starostovi Tláškovi, že umožnili zřízení této pamětní desky. Mnozí v zastupitelstvu jsou mými žáky a jsem šťastna, že si při svém rozhodování snad vzpomněli i na naše hodiny češtiny.

Do paměti domácích i cizích ukotvuje deska své sdělné poselství: na dobré skutky se nezapomíná. Kdokoliv teď půjde kolem tohoto místa, upamatuje se jejím prostřednictvím na dobrou věc, která se před půlstoletím podařila paní Milce Hrdličkové-Šrámkové. Paní Milko, děkujeme!

Marie Sekerová a Jan Bílek

VYCHÁZKA S ORNITOLOGEM

Lesopark obklopující zámek Humprecht zná v Sobotce každý, nejen sobotečtí občané, ale i pravidelní návštěvníci. Při letošní Šrámkově Sobotce jsme jej prošli s ornitologem Pavlem Kverkem a jeho synem Tomášem. Nejen, že jsme se s nimi dívali jinými očima, ale napínali jsme hlavně sluch, jednak aby nám neuniklo ani slovo z vyprávění průvodcova, ale zejména abychom zaregistrovali zvuk ptačího zpěvu. Parné odpoledne nebylo ovšem zdaleka ideální dobou k ornitologickým odchytům, a tak jsme sice slyšeli budnička (Phylloscopus collybita), ale odchytit a okroužkovat se ho nepodařilo, ani pak o kus dál poblíž koupaliště králíčka (Regulus regulus). Dobře jsme slyšeli pěnkavy, drozdy, ale i žluvu. Zanícený výklad pana Kverka upoutal účastníky vycházky od dětí až po seniory.

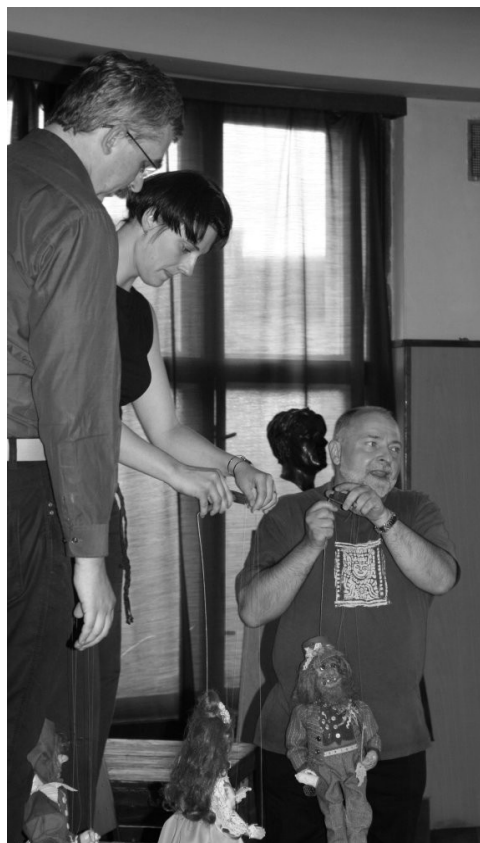
A souvislost se Šrámkovou Sobotkou? Příroda a poezie mají přece hodně společného. Mezi námi jsou nadšenci pro literaturu, umělecký přednes a další obory, a tak jsme ocenili v panu Kverkovi obětavého a nezištného nadšence pro ornitologii.

Aleš Feters, Náchod

FOTOGRAFIE Z LETOŠNÍ ŠRÁMKOVY SOBOTKY

1

2

3

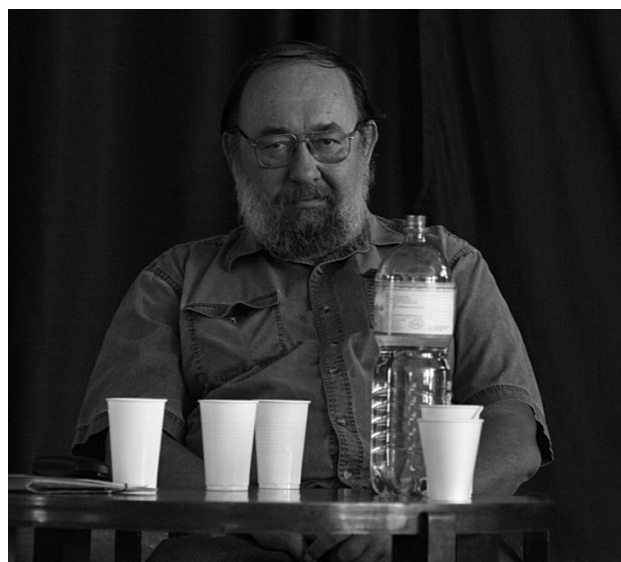
5

4

Slavnostní zahájení v sále spořitelny (1 a 2), Tylova Tvrdohlavá žena v podání Městského divadla Mladá Boleslav, odehraná na zahradě Šrámkova domu (3), prezentace současných časopisů pro děti v sále spořitelny (4), vystoupení Sester Steinových na zahradě Šrámkova domu (5).

Zaplněné Městské divadlo (1), autorské čtení Petry Hůlové (2), představení dětské dílny Studia Šrámkova domu (3), Pavel Medek, překladatel Harryho Pottera (4), večer dílen v sále spořitelny, kterým vyvrcholila týdenní práce studentů (5).

*Foto:
Jan Smolka,
Lea Vejclová,
Jan Janatka*

OBEC BARÁČNÍKŮ

Baráčnická krojovaná slavnost. Sobotečtí baráčníci byli u toho.

U příležitosti 55. výročí založení baráčnické obce Doksy uspořádala slavicí obec celodenní slavnosti. Hlavními prostory, kde probíhal sportovní a kulturní program oslav, se stal sportovní městský stadion a vyzdobené historické náměstí. Vrcholem všeho dění byl v odpoledních hodinách krojovaný průvod zástupců baráčnických obcí V. župy pana Václava Budovce z Budova, jejímž důležitým členem je i baráčnická obec Doksy.

V čele průvodu mladá chasa v krojích hrdě nesla státní vlajku. Následovalo předsednictvo V. župy v čele se župní rychtářkou tetičkou Rulcovou. Náležitěho obdivu se dostalo obecním praporům. Praporečníci jednotlivě nesli 11 praporů, se kterými si pohrával celou cestu průvodu lehounký vítr a naplno rozvinul krásu těchto význačných symbolů baráčnického hnutí. Početný zástup tetiček oblečených do národních krojů, které jsou důkazem rozmanitosti stylů, rozdělených podle jednotlivých oblastí naší vlasti, i sousedé ve svérázu a děti v krojích s vyzdobenou májkou, dodávali celému průvodu oslavný tón. Průvod procházel ulicemi města, které zaplnily davy přihlížejících občanů i hostů Doks. Vzájemně jsme si vyměňovali vřelé pozdravy. To už se čelo průvodu dostalo na náměstí. Program začal státní hymnou. Shromáždění přišel pozdravit starosta města Doksy i hejtman Libereckého kraje. Župní rychtářka uvázala na přísěznou ruku pamětní stuhu a popřála baráčníkům další úspěšné roky v činnosti. Potom už přišly na řadu místní mažoretky se svým vystoupením. My jsme se těšili na lidové tance v podání souboru Furiant z obce Malá Bělá. Program oslav pokračoval až do nočních hodin.

Také sobotečtí baráčníci byli přítomni na této slavnosti. Krojované tetičky, sousedé ve svérázu a chloubu naší obce - obecní prapor. Pro nás je to vlastně milá povinnost, neboť naše obecní rychtářka řídí již druhé volební období všechny obce V. župy a v župním konšelstvu pracují i další naši zástupci.

Slavnosti se staly ukázkou síly baráčnického hnutí, které díky obětavým sousedům a tetičkám přežilo všechny útrapy minulého období a v současné době v pojetí globálního světa je jedno z nejdůležitějších spolkových hnutí, které udržuje naše národní zvyky a tradice, lidové písničky a tance, dbá na čistotu českého jazyka, udržuje tradici nošení národních krojů a slovo vlast je pro baráčníky citovou záležitostí.

Zapsala tetička Hejnová - místorychtářka obce

Cesty soboteckých baráčníků za poznáváním krás vlasti.

Letní výlet směřoval tentokrát na Vysočinu. Díky tamější rodačce tetičce Horákové byla trasa výletu dobře naplánována a připravena.

První zastavení bylo ve skanzenu na Veselém Kopci. Za krásného počasí, občerstvení nápoji u našeho řidiče pana Floriána, jsme si v rozumném tempu, spolu s průvodkyní a za velkého zájmu účastníků prohlédli všechny vystavované objekty a zavzpomínali na zašlé časy života na venkově, který byl naplněn těžkou a nikdy nekončící prací pro obživu rodiny.

Po dobrém obědě v milém prostředí motorestu „Čertovina“ nás čekalo městečko Proseč. Navštívili jsme regionální muzeum a výrobu dýmek, lulek, fajfek, čibuků rozličných tvarů.

Již řádně naladěni na vstřebávání dalších informací jsme se těšili na krásný zámek „Nové Hradky“. Zámek je v osobním vlastnictví manželů Kučerových a na jeho vzhledu, nejen budov ale i okolí, je to vidět. Upravené zahrady, vstupní brány, budovy i interiéry zámeckých prostor jsou nejlepším dokladem péče o tuto památku. Však si toto romantické místo vybírají snoubenci, aby si

zde řekli své ano, snad na celý život, prý k a ž d o u půl hodinu nový pár. Aby naši sousedé a t e t i č k y nezlezošili, musí být náš výlet zakončen sportovním výkonem. Ten

se měl konat při výstupu na rozhlednu „Terežka“. Ne-tradiční nová stavba se všem sice moc líbila, ale vystoupat nahoru bylo ochotno jen několik z nás. V okolí se nacházejí ještě dvě rozhledny „Barborka“ a „Toulovcovy maštale“. Přesto spokojený zbytek vzhlížel vzhůru na vrchol rozhledny a radostně mával na skupinku zdatných lezců.

V pořádku a obohaceni o nové zážitky jsme se navečer vrátili domů. V myslích našich švandymistrotů tety Pažoutové už vzniká trasa na náš podzimní výlet. I na něj jste srdečně zváni!!!

Zapsala teta Pažoutová – švandymistrotka obce

Národní kroje na Humprechtě.

Již tři roky po sobě, vždy 5. července odpoledne se oblékají tetičky baráčnické obce v Sobotce do národních krojů, aby zpestřily návštěvníkům prohlídku zámku Humprecht. Kroje a baráčnickou myšlenku jim přiblížila v průvodním slově šafářka obce tetička Švarcová. Kyjovské kroje upoutaly bohatou ornamentální výšivkou na zástěrách, na mladoboleslavských krojích nebylo šetřeno bohatými látkami a nositelky se chlubily množstvím výšivek, zlatým lemováním a v neposlední řadě krásnými zlatými čepečky. Všechny patnáct tetiček tyto přednosti kroje ukazovalo při promenádě v hodovní síni.

Velmi působivý byl i drobný taneček děvčátek oblečených v dětských selských krojích. Děvčata doprovázela tetička v selském kroji se stejnou výšivkou, jako měla děvčata na blůzičkách. Účastníky prohlídky zaujalo i povídání o baráčnické myšlence: láska k české písni, obdiv ke kráse národních krojů, zachování kulturních hodnot minulých generací. Dobře působilo i představení svérázu, který předváděli jak sousedé, tak tetičky. Když na závěr zazpívaly tetičky ukázkou z písně „Znám já jeden krásný zámek nedaleko Jičína“, přispěla akustika hodovní síně k tomu, že jejich pěvecký výkon byl odměněn potleskem.

Všechna odpoledne se líbila. Spokojeni byli ti, kteří si přijeli prohlédnout zámek, a dobře se cítili i ti, co jejich prohlídku tak svérázně obohatili.

Zapsala teta Švarcová - šafářka obce

SPOLEČENSKÁ OZNÁMENÍ

UZAVŘENÉ SŇATKY

6. 6. 2008 Podkost

Navrátil Stanislav, Podkost
Košíková Veronika, Podkost

6. 6. 2008 zámek Humprecht

Nastoupil Marek, Mladá Boleslav
Žaludová Lenka, Praha

6. 6. 2008 zámek Humprecht

Kuntoš Miroslav, Borovice
Lauryňová Zuzana, Mn. Hradiště

7. 6. 2008 obřadní síň

Dušek Jiří, Sobotka
Richtrová Jitka, Kamenice

7. 6. 2008 zámek Humprecht

Novák Jaroslav, Sobotka
Vaňková Šárka, Libáň

7. 6. 2008 hrad Kost

Kotyk Petr, Nová Paka
Rambousková Jana, Nová Paka

14. 6. 2008 zámek Humprecht

Ulman Štěpán, Mladá Boleslav
Němcová Martina, Mladá Boleslav

14. 6. 2008 hrad Kost

Štorm Jan, Studenec
Vojtíšková Martina, Dřevěnice

14. 6. 2008 hrad Kost

Mrázek Josef, Praha
Luuová Veronika, Praha

20. 6. 2008 zámek Humprecht

Halama Stanislav, Alšovice
Brázdová Romana, Rychnov u Jablonce

21. 6. 2008 zámek Humprecht

Trhoň Jindřich, Nepřevázka
Šimonová Petra, Kněžmost

21. 6. 2008 hrad Kost

Kozák Lukáš, Hubojedy
Ulrichová Hana, Samšina

21. 6. 2008 hrad Kost

Šmejce Ivan, Železnice
Veselá Kateřina, Praha

21. 6. 2008 hrad Kost

Kratochvíl Pavel, Jablonec nad Nisou
Ryplová Lucie, Jablonec nad Nisou

24. 6. 2008 hrad Kost

Dvořák Jan, Jablonec nad Nisou
Vancová Lucie, Jablonec nad Nisou

27. 6. 2008 zámek Humprecht

Veselý Radek, Jičín
Vlková Markéta, Jičín

27. 6. 2008 hrad Kost

Řehák Vlastimil, Mladá Boleslav
Semanová Gabriela, Tábor

27. 6. 2008 hrad Kost

Poul Petr, Liberec
Vozáková Radka, Liberec

28. 6. 2008 hrad Kost

Mikoláš Ondřej, Holín
Michlová Klára, Jičín

12. 7. 2008 hrad Kost

Tůma Bohumil, Jablonec n. N.
Velecká Veronika, Jablonec n. N.

12. 7. 2008 hrad Kost

Chaloupecký Roman, Jičín
Zelbová Veronika, Mladá Boleslav

18. 7. 2008 hrad Kost

Rozsypal Jan, Jičín
Žižková Lenka, Jičín

19. 7. 2008 hrad Kost

Petráček Tomáš, Podůlší
Musilová Zuzana, Turnov

25. 7. 2008 hrad Kost

Plešavský David, Trhový Štěpánov
Havleová Kateřina, Bakov n. Jiz.

26. 7. 2008 zámek Humprecht

Doležel Ondřej, Semily
Bémová Lucie, Rovensko p. Tr.

26. 7. 2008 zámek Humprecht

Hart Lukáš, Přepere
Frančíková Marcela, Přepere

**Nové publikace literárního historika
Aleše Fetterse, letošního pětasedmdesátníka
Aneb opožděný medailonek**

Náchod - Letos se dožil 75 let Mgr., promováný pedagog **Aleš Fetter**, středoškolský češtinář, literární historik a kritik, onomastik a publicista dobře známý i našim čtenářům Náchodského deníku. Aleš Fetter se narodil 4. dubna 1933 v Úpici na Trutnovsku, v kraji bratří Čapků, Boženy Němcové a Aloise Jiráska. Zakotvil v roce 1959 v Náchodě, kde působil jako středoškolský profesor na tamějším gymnáziu. Počátkem normalizace musel z politických důvodů v roce 1975 odejít ze školství a pak pracoval deset let jako dělník v nepřetržitě provozu náchodské teplárny. K 1. únoru 1990 se vrátil jako ředitel na gymnázium v Náchodě, aby byl po dvou letech jmenován do odpovědné funkce inspektora České školní inspekce pro okresy Náchod a Trutnov (1991-1995), odkud odešel v roce 1995 do důchodu. V Náchodě významně působil v regionální kultuře i publicistice.

V literární činnosti se zaměřil na regionální kulturní aktivity východních Čech (K. a J. Čapek, Helena Čapková, Fráňa Šrámek, prof. Václav Černý; dramatik Václav Havel, s nímž si dopisoval a vytěžil knížku Epizoda z 60. let. Korespondence Václava Havla a Aleše Fetterse, 2006; pomístní jména, zejména studie hydronymie povodí řek Metuje, Úpy a Stěnavy; sborový zpěv náchodského Hronu, významné osobnosti regionu). Píše do regionálního i celostátního tisku a sborníků, věnuje se literárním tradicím Sobotecka. Zejména se zabýval přátelstvím Fr. Šrámka a K. Čapka. V roce 2002 vyšla v Sobotce jeho knižní studie Přátelé Karel Čapek a Fráňa Šrámek, v níž mj. osvětluje za totality tabuizovaná témata, např. vztah k prezidentu Masarykovi a téma pátečnické.

Počátkem července 2008 vyšla při Šrámkově Sobotce knižně zdařilá Fettersova studie FRÁŇA ŠRÁMEK – VOJÁK. Od anarchismu k republikánství (vydalo Středisko městské kultury Sobotka začátkem července 2008 v Knihovniče Českého ráje II. řada, sv. 3, v nákladu 100 výtisků o rozsahu 20 stránek). Autor zde sleduje metamorfózu, proměnu Fr. Šrámka z anarchisty a antimilitaristického pacifisty z počátku 20. století k uvědomělému postoji občana po konstituování první Československé republiky (1918-1938), který je ochoten zvednout zbraň na ochranu svobodného státu a demokracie zejména po Mnichovu 1938. Autor tento přerod zdařile prokazuje na Šrámkově básnickém, prozaickém i dramatickém díle zcela konkrétně a přesvědčivě a cituje řadu literárních dokladů též z korespondence, kterou Al. Fetter dokonale zná, neboť se zasloužil o její knižní vydání, zejména mezi Fr. Šrámkem a K. Čapkem (1987, 2002).

Druhou povedenou útlou bibliofilii tvoří Fettersovo 3. vydání literárního průvodce s názvem KRAJEM DEVATERA POHÁDEK, v němž mapuje regionální motivy v pohádkových knihách bratří Karla a Josefa Čapků i jejich sestry Heleny Čapkové. Autorovi se podařilo vystopovat krajové motivy a aluze (narážky) konkrétních míst, lokalit, zachycených v pohádkách Karla Čapka i v jedné Josefa Čapka a v jedné málo známé pohádce jejich sestry Heleny. Zmínky o rodném kraji najdeme

nejčastěji a nejvýrazněji především v Čapkových pohádkách. Literární historik Al. Fetter důkladně zmapoval všechna zmíněná místa z Malosvatoňovicka, Úpicka, Trutnovska, Hronovska, Náchodska i Broumovska, jež ve svých pohádkách citují bratři Čapkové i sestra Helena. Sličnou knížku ilustroval Josef Vik a připojena je též mapka. Knížka o 20 stránkách a 10 obrázcích v textu je ještě k zakoupení v Muzeu bratří Čapků v Malých Svatoňovicích, kde byla vydána už v roce 2005.

Závěrem mi dovoluji, abych příteli Aleši Fettersovi, nositeli Ceny Karla Čapka za rok 2001 v Trenčianských Teplicích na Slovensku, jehož osobnost připomínají tři prestižní biografické slovníky KDO JE KDO v České republice (1991, 1994, 2002), dodatečně poblahopřál k jeho letošním 75. narozeninám, poděkoval mu za vše pozitivní, co vykonal, a do dalších let mu s redakcí Náchodského deníku přejeme další tvořivé počiny obohacující českou literaturu a vědu. A samozřejmě i pevné zdraví a hodně tvůrčí síly a elánu. Milý příteli Aleši, mnoga ljeta, živijó!

PhDr. Jiří Uhlíř - Jaroměř 20. července 2008

JUBILEA

našich spoluobčanů, kteří se dožili 80, 85, 90 a více let a mají trvalý pobyt v Sobotce a našich připojených obcích.

Prvním jubilantem ve druhém pololetí roku 2008 byl pan **Jaroslav Rimkevič** z Čálovic. Narodil se 2. 7. 1923 v Ráji u Golčova Jeníkova jako syn české maminky a litevského otce. Ten se do Československa dostal jako zajatec ruské armády v roce 1916. Při práci, na níž byli zajatci najímáni, se seznámil se svou ženou, v té době již válečnou vdovou se třemi dětmi, a vytvořila se nová rodina. Časem otec pana Rimkeviče začal žádat o české občanství, protože stále hrozila možnost, že se bude muset, třeba nedobrovolně, vrátit do Ruska, a toho se celá rodina bála. Po dlouhých peripetiích bylo otcí občanství potvrzeno, ale i tak nebyl život rodiny a zejména syna, pana Jaroslava Rimkeviče, vůbec jednoduchý. O svém životě sepsal mnoho stránek čtení, to však není příliš radostné... Snad až poslední léta, kdy si opravil domek po rodičích své manželky a začal žít v Čálovicích, přinesla trochu uklidnění. Ve svém vyprávění vzpomínal na mnohé, k optimismu se však vždy vracel až při vzpomínce na léta s manželkou Zdenkou, s níž žil trvale od roku 2001 v Čálovicích.

Již 93. narozeniny si připomněla 18. července paní **Vlasta Kubů**, která žije v rodině své dcery, paní Formanové, v Sobotce. Jako by ani neuplynul další rok, zdá se, že jubilatka ani nestárne. Možná jen nějaký zdravotní neduh přibyl, či zesílil, ale tak už to v těchto letech bývá. V takovém případě ale prý nejlépe léčí porozumění doktora Macouna a paní Kubů v tomto není výjimkou. I když jí zrovna v den jejích narozenin nebylo nejlépe, jako vždy zavzpomínala na své rodiště, Řevničov u Rakovníka, na to, jak rodiče hospodařili, i jak ještě se svou dcerou jezdila o soboteckém posvícení domů do Řevničova pomáhat česat chmel. A posvícení neposvícení, muselo se pracovat, chmel nepočkal! Ale to už je tak dávno, jen ve vzpomínkách je ta událost docela čerstvá. Je zajímavé, že ve stejný den, tedy 18. 7., ale o 71 let později, se narodil také pravnucek paní Kubů, takže oboje narozeniny prý oslaví rozšířená rodi-

na společně.

24. 7. 1928 se narodil další jubilant, sobotecký občan, pan **Jaroslav Hofman**. Návštěva u Hofmanových byla v tomto roce již podruhé, na jaře oslavila 80. narozeniny také manželka našeho jubilanta. Oba jsou ještě velmi zdatní, vlastně takoví starší mladíci, nebo obráceně? Společně opečovávají řadový domek, který si vlastními silami postavili a pan Hofman se stará o úctyhodný kousek zahrady, která se musí pořád dokola sekat a sušit a tak... V aktivním věku byl celým svým srdcem škodovákem. Do Mladé Boleslavi jezdil denně za prací téměř 46 let. Jeho výuční list a zejména poctivá a přesná práce naplnily dávno platné úsloví, že v takovém případě už se stává práce i koníčkem. Manželé Hofmanovi vychovali dva syny a dnes už se těší ze dvou šikovných vnuků.

Jediným srpnovým jubilantem s datem narození 10.8.1928 byl **Jan Josef Pelcák** ze Sobotky, rodák z obce Katusice na Mladoboleslavsku. Když mi řekl, že je vyučený číšník, byla jsem překvapená, nějak si neumím představit pana Pelcáka v této profesi. I několik dalších skutečností mne překvapilo... Třeba to, když se zmínil, že ve svých 18 letech ještě se čtyřmi dalšími mladíky se pokusil o přechod hranice, aby se dostal do Německa a možná i dál do Švédska, kam chtěl odejít za panem hotelierem, u něhož jako číšník pracoval. Cesta na západ však skončila ještě dříve, než došlo k přechodu státní hranice. Skupinka byla zadržena a byl z toho půlroční vězení a šrám pomalu na celý život. Následná vojna byla služba beze zbraně. I v civilním životě se zaměstnání shánělo velice špatně. Černý puntík byl prostě všudypřítomný. Nejdelší zaměstnání získal teprve s bydlíštěm v Sobotce. Místní si jistě vzpomenu na výhybkáře na soboteckém nádraží. Pan Pelcák zde sloužil více jak 30 let. V důchodovém věku potom pracoval jako vrátný v závodě Fruta Sobotka. S manželkou vychovali dvě děti dceru a syna. S ním nyní žije ve společné domácnosti. Na svůj věk může být náš oslavenec docela pyšný, přes všechny životní peripetie se cítí poměrně dobře.

Všem výše jmenovaným zdraví, radost a lásku do dalších let jejich života.

Jaroslava Vraná

OPUSTILI NÁS NAVŽDY

Červen

Dne 4. června zemřel ve věku 85 let pan Vladimír Dušek z Ošovic. Dne 7. června zemřel ve věku 82let pan František Sládek z Vlčího Pole. Dne 8. června zemřel ve věku 83 let pan Jaroslav Mazánek ze Sýkořice. Dne 8. června zemřel ve věku nedožitých 60 let pan Jaroslav Šoltys z Dolního Bousova. Dne 9. června zemřel ve věku 61 let pan Pavel Vízner z Domousnic. Dne 9. června zemřela ve věku 69 let paní Marta Doležalová, rozená Filová, ze Slatiny. Dne 11. června zemřel ve věku 52 let pan Miroslav Veselý z Kněžmostu. Dne 17. června zemřela ve věku 75 let paní Marie Jirků z Lična. Dne 18. června zemřel ve věku 88 let pan Jaroslav Kolumpek ze Sobotky. Dne 21. června zemřel ve

věku nedožitých 45 let pan Ivan Hranek z Pševsi. Dne 22. června zemřel ve věku 75 let pan Jaroslav Žák z Židovic. Dne 23. června zemřela ve věku 86 let paní Milada Svobodová, rozená Tůmová, ze Střehomí. Dne 25. června zemřel ve věku 74 let pan Luboš Kolář-Újezd pod Troskami. Dne 26. června zemřela ve věku 85 let paní Marie Dejlová z Ohnišťan. Dne 29. června zemřela v pozeňnaném věku 88 let paní Marie Krupičková z Ostružna. Dne 29. června zemřel ve věku 52 let pan Ladislav Vodháněl z Dolního Bousova.

Červenec

Dne 1. července zemřela ve věku 77 let paní Bohunka Víková, rozená Syrůčková, z Mlázovic. Dne 16. července zemřela ve věku nedožitých 80 let paní Marie Žďánská z Rohatska. Dne 18. července zemřela ve věku 84 let paní Božena Jakubčíková, rozená Boudová, z Mladějova. Dne 19. července zemřela ve věku 78 let paní Miroslava Kozelková z Březky. Dne 21. července zemřel ve věku 70 let pan Jiří Beneš z Bradlecké Lhoty. Dne 26. července zemřel ve věku 80 let pan Josef Hýča z Podhradí. Dne 28. července zemřel ve věku 85 let pan Ladislav Lamač z Dolního Bousova. Dne 28. července zemřela ve věku 67let paní Ludmila Novotná, rozená Holubová, z Chyjic. Dne 29. července zemřel ve věku 63 let pan Miroslav Vigner z Obrub.

Srpen

Dne 2. srpna zemřel ve věku 85 let pan RNDr. Karel Samšíňák, CSc. ze Sobotky.

Děkujeme všem, kdo se 28. 6. 2008 rozloučili s naším drahým manželem, otcem, dědou a pradědou, panem Jaroslavem Kolumpkem. Díky patří též panu děkanovi Maryškoví. Děkujeme všem za květinové dary i písemné projevy soustrastí. Poděkování rovněž rodině Krejčíkových za důstojné vypravení pohřbu.

Rodina Kolumpkova

Manželko má drahá, neplač nad mým hrobem a neruš můj krásný sen.
Tak rád bych s Tebou ještě ve velké lásce žil,
ale Pan Bůh nám to překazil.
Mnoho útrap, mnoho bolů mě poslední dny provázelo životem.
Tolik lásky jsi ve mém srdci měl.
Proto ve mně žiješ dál a pro mě jsi nikdy nezemřel,
vždyť Pán Bůh tomu tak chtěl.

Dne 14. 8. 2008 vzpomene nedožitého 81. výročí narození a 2. 9. 2008 osmého smutného výročí úmrtí mého milého a starostlivého manžela, tatínka, dědečka, švagra a strýčka, pana Františka Javůrka z Netolic. S úctou, velkou bolestí v srdci stále vzpomíná a nikdy nezapomene

Manželka a rodiny Javůrkových

Za RNDr. Karlem Samšiňákem
(2. 1. 1923 – 2. 8. 2008)

V prvním čísle letošního Zpravodaje jsme blahopřáli RNDr. Karlu Samšiňákovi, CSc., ke krásným 85. narozeninám. Byl jsem mezi gratulanty. Ve Zprávách Spolku českých bibliofilů jsem pak referoval o pozoruhodné knížce barokní poezie soboteckého rodáka, děkana Jana Ignáce Summy, kterou dr. Samšiňák pečlivě bibliofilsky vydal ke svému jubileu v 85 číslovaných výtiscích – „za každý rok života jeden výtisk“. Tehdy jsem nemohl tušit, že budu letos psát ještě nekrolog. Nedlouho před příjezdem na Šrámkovu Sobotku jsme spolu ještě zcela normálně mluvili telefonem. Když jsem do Sobotky dojel, zjistil jsem, že je ve vážném zdravotním stavu v jičínské nemocnici. Bylo už tušení, ale byla ještě i naděje.

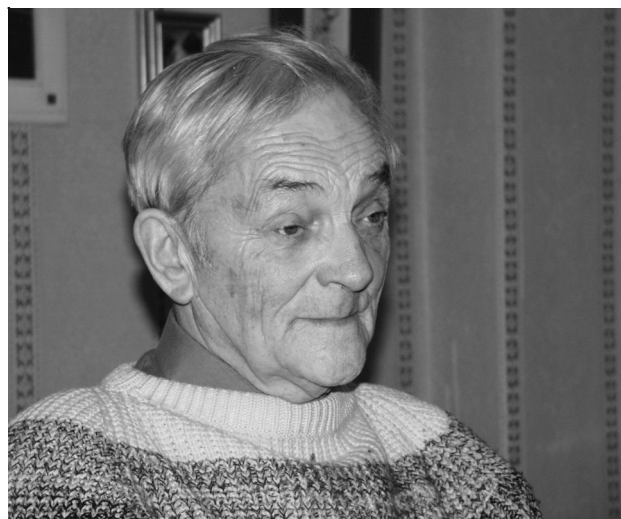
Z těch pětadesáti let, jichž se Karel Samšiňák dožil, jsem ho znal skoro polovinu. Poznal jsem ho myslím dost důkladně, mnohými názory a postoji jsme si byli blízcí. Jeho charakter byl neúplatný, byl vždy svůj, i když mu to přinášelo četné potíže. Ani mezinárodní uznání výsledků jeho práce v oboru akarologie nezměnilo jeho povahu, jeho chování k druhým. Byl vždy srdečný, přímý, obětavý, skromný. Jeho hlavní vědecké životní období bylo spjato s jeho prací v Entomologickém ústavu tehdejší ČSAV. Uznání za své objevy se v té době dočkal častěji v zahraničí než doma.

I když žil podstatnou část svého aktivního života v Praze, zůstával vždy věrný své rodné Sobotce, přijížděl k rodičům, a pak se už jen vracel „domů“ k přátelům, spolurodákům. Byl široko daleko známý a uznávaný jako důvěrný znalec Sobotecka a celého Českého ráje, znalec a obdivovatel výtvarného umění, přítel řady malířů, výborný vypravěč, všestranně vzdělaný člověk, osobnost vpravdě renesanční. Má velké zásluhy nejen ve svém přírodovědném oboru, ale i v široké škále kulturního dění na Sobotecku. Vedle svých statí přísně vědeckých napsal a uveřejnil stovky zasvěcených článků o lidech, památkách i přírodě tohoto krásného kraje. Najdeme je ve Zpravodaji Šrámkovy Sobotky, sbornících Od Ještěda k Troskám, soboteckých jubilejních sbornících a v řadě dalších nejen regionálních periodik. V rodném domě básníka Václava Šolce v Sobotce zorganizoval přes dvě stovky výstav. Díky jemu přirostla Sobotka řádce výtvarníků opravdu k srdci.

Bude chybět nejen nám, pravidelným návštěvníkům Šrámkových Sobotek, bude chybět mezi bibliofily, přáteli drobné grafiky i jinde. Jeho rozsáhlá, hodnotná sbírka grafiky a exlibris zůstane našťáště zachována ve svém celku v jičínském muzeu. Věřím, že bude občas využita na výstavách. A tak zůstane mnohé z jeho díla a odkazu i dále živé. A on zůstane v paměti všech nás, kdo jsme ho důvěrně poznali.

Aleš Fetter

*Pohřeb dr. Karla Samšiňáka proběhl v pátek 8. 8. 2008 v 10:30 v soboteckém kostele sv. Maří Magdaleny
foto: Jiří Němeček, Nové noviny*

Náš milý Karle Vavřínče,

Skončilo pekelnování místy, kam jsi nepatřil, vrátil ses domů. Budeš odpočívat vedle svých rodičů a dalších blízkých a milých, mezi svými, na tom krásném soboteckém hřbitově, kde odpočívá tolik významných lidí, kde jsi skoro každého znal, s mnohými důvěrně spřátelen. Budou Ti nad hlavou hluboce šumět stromové harfy, lípy Ti budou zpívat tu píseň, na niž jsme i my, tví přátelé, všichni ladění, píseň, k níž jsi i Ty přidal svou sloku i svůj melodický hlas. Budiž Ti přán klid a mír lidí spravedlivých. Budiž Ti rodná země lehkou.

Čest Tvé památce.

KRÁTKÁ OZNÁMENÍ

SEJDEME SE V PŘEPEŘÍCH...

Základní organizace Českého zahrádkářského svazu v Přepěřích zve všechny zájemce na

7. VÝSTAVU JIŘIN, RŮŽÍ, MEČÍKŮ A ZELENINY, která se koná v sobotu 30. a v neděli 31. srpna 2008 v jídelně v Přepěřích. K prodeji a podívání se představí specializovaná zahradnictví a prodejní firmy.

Hlavní expozicí výstavy budou květy jiřin světového sortimentu ze zahradnictví Brzák Sloveč, dále růže manželů Pelcových ze Sobotky, mečíky paní Jampílkové z Jičína a nové odrůdy zeleniny ze šlechtitelské stanice Moravoseed ze Svijanského Újezdu.

Výstava bude doplněna výtvarnými pracemi obyvatel domova „Modrý kámen“ Mnichovo Hradiště, prodejem medu, medoviny, česneku, kaktusů, ovocných vín z Lažan, proutěných košíků, dřevěných výrobků, potřeb pro zahrádkáře a dalším sortimentem. Prvně se představí tradiční řemesla z Českého ráje.

Budete mít možnost objednat si jiřiny, růže i mečíky na příští sezonu i volně si prohlédnout jiřiny v porostu.

Výstava je otevřena po oba dny od 9 do 18 hodin, zajištěno bude i občerstvení - zvěřinové hody.

Výstava se již stala tradicí, každoročně ji navštěvuje stále větší počet účastníků. Přepěře se tak o posledním srpnovém víkendu stanou místem setkání všech zahrádkářů a milovníků přírody.

TURNAJ V MARIÁŠI

VI. ročník velikonočního turnaje se hrál na Nebákově 22. 3. 2008.

Turnaje se zúčastnilo 54 mariášníků, z toho bylo 6 ze Sobotky. Nejlépe ze soboteckých hráčů se umístil Roman Zejbrlík na 6. místě. Celkově vyhrál pan Petr Skokan z České Lípy, druhý byl Bedřich Koch z Mnichova Hradiště a na třetím místě se umístil Rudolf Janko ze Cvikova.

Druhý turnaj mistrovství Českého ráje v mariáši, který je již jubilejním 20. turnajem pořádaným v rámci tohoto mistrovství od roku 2000 se bude hrát na Nebákově v sobotu 20. 9. 2008 od 8 hodin jako Memorial Edy Moravce. Poslední turnaj se hraje na stejném místě a ve stejnou dobu v sobotu 20.12.2008, kde bude vítězi mistrovství předána hodnotná cena - vysavač od firmy Hitachi.

Zveme všechny mariášníky na tyto turnaje.

TURNAJ V MARIÁŠI VIII. ROČNÍK - TURNAJ NEBÁKOV

A I. ROČNÍK MEMORIÁLU EDY MORAVCE

KDY : 20. 9. 2008 – přejímka 8:00 - 8:45

KDE : Chata Nebákov mezi obcemi Mladějov a Libošovice, v obci Roveň odboč na Nebákov

JAK : Pětikolově – volený (trojka)

KOLIK : 120 Kč – startovné, v ceně oběd

Tento turnaj je součástí VI. ročníku

Mistrovství Českého ráje

(dříve Libošovická liga)

Následuje turnaj: SVIJANY CUP

VII. ročník 20.12.2008 ve stejnou dobu a tamtéž

KONTAKT : 603 319 946

e-mail : mariasceskyraj@seznam.cz

SK SOBOTKA

ROZPIS FOTBALOVÝCH UTKÁNÍ

SEZÓNA 2008 / 2009

So 09.08. 17:00 – Miletín – Sobotka
So 16.08. 17:00 – Hlušice – Sobotka
So 23.08. 17:00 – Sobotka – Kosičky
So 30.08. 17:00 – Mostek – Sobotka
So 06.09. 17:00 – Sobotka – Úpice
So 13.09. 17:00 – Jičín B – Sobotka
So 20.09. 16:30 – Sobotka – Lánov
So 27.09. 16:30 – J.Lázně – Sobotka
So 04.10. 16:00 – Sobotka – Rudník
So 11.10. 16:00 – Žacléř – Sobotka
So 18.10. 15:30 – Sobotka – H.St.Město
So 25.10. 14:30 – Kratonohy – Sobotka
So 01.11. 14:00 – Sobotka – Stará Paka
So 08.11. 14:00 – Sobotka – Miletín

So 21.03. 14:00 – Sobotka – Hlušice
So 28.03. 14:00 – Kosičky – Sobotka
So 04.04. 14:00 – Sobotka – Mostek
So 11.04. 14:00 – Úpice – Sobotka
So 18.04. 15:00 – Sobotka – Jičín B
So 25.04. 16:00 – Lánov – Sobotka
So 02.05. 17:00 – Sobotka – J.Lázně
So 09.05. 17:00 – Rudník – Sobotka
So 16.05. 17:00 – Sobotka – Žacléř
So 23.05. 17:00 – H.St.Město – Sobotka
So 30.05. 17:00 – Sobotka – Kratonohy
Ne 07.06. 17:00 – Stará Paka – Sobotka

Více informací na
www.sksobotka.wz.cz
www.sksobotka-dorost.estranky.cz
www.sksobotka-zaci.estranky.cz

Sobotecké letní slavnosti 2008

20. POSVÍCENSKÝ JARMARK 9. FESTIVAL ŘEMESEL 3. SETKÁNÍ SOBOTKOVÝCH 12. SJEZD RODÁKŮ A PŘÁTEL MĚSTA

sobota 23. srpna 2008

sobotecké náměstí:

- 9.00 -10.00 dechová hudba **VESELKA**
L. Kubeše
(zpěv M. Černohouz, B. Tůmová)
- 10.30 - 11.30 **Pavel BOBEK**
se skupinou L. Maliny
- 12.00 -13.00 Folklorní soubor **FURIANT**
z Malé Bělé
- 13.30 -14.30 Staropražští **HELIGONKÁŘI**
Štěpána Kozáka
- 15.00 -16.00 **DÍVČÍ SAXOFONOVÝ
ORCHESTR** Luhačovice
dirigent V. Schlimbach
- 16.30 - 18.00 **Václav NECKÁŘ**
a skupina BACILY
- 19.00 - 02.00 Posvícenská taneční zábava na soboteckém náměstí,
hraje skupina **KONECKONCŮ** z Prahy

Děkanská zahrada – park:

- Staropražští **HELIGONKÁŘI**
Štěpána Kozáka
- JŮ A HELE - MUF** (z ČT)
pořad: Nebojte se strašidel
- Dechová hudba **VESELKA**
L. Kubeše
(zpěv M. Černohouz, B. Tůmová)
- PILGRIM PIMPLE**
folkrocková kapela,
principál Zdeněk Roller
- Folklorní soubor **FURIANT**
z Malé Bělé
- POULIČNÍCI** během dne

Na všechny pořady dohromady jednotné vstupné 70 Kč.

Vydávává STŘEDISKO MĚSTSKÉ KULTURY SOBOTKA
nám. Míru 4, 507 43 Sobotka, tel. 493 571 618

e-mail: smks@sobotka.cz, www.sobotka.cz

Odpovědný redaktor: Jan Janatka

Redakční rada: K. Bílek, P. Havlová,
M. Jalovecký, † K. Samšíňák, L. Vejclová

Grafická úprava: Jan Janatka

Tiskne RK TISK, Hradecká 1130, Jičín, 493 546 911

Podávání novin. zásilek povoleno ČP, s.p. - OZ Vých. Čechy

č.j. P/2—1440 / 98 ze dne 3.3. 1998

ISSN 12 12—7906

MK ČR E 11 563

Uzávěrka dalšího čísla 30. 9. 2008